

2009-2011

DET GEMENSAMMA UTBILDNINGSAVSNITTET I KIRURGIN FÖR OLIKA DELOMRÅDENA

Se också webbplatsen för det gemensamma utbildningsavsnittet i kirurgin

<http://www.kirurgia.med.helsinki.fi/runkokoulutus>

Programansvarig: Prof. Ari Harjula

IKM/Thorax- och blodkärlskirurgi, Haartmangsgatan 4,

PB 340, 00029 HNS

Tel. (09) 471 72305, ari.harjula@hus.fi

Det gemensamma utbildningsavsnittets längd (primär kirurgi) är 3 år: 9 månader på hälsocentral och 2 år 3 månader på kirurgins olika områden.

Gemensam utbildning skall fullgöras på följande kirurgiska specialiseringsområden:

gastroenterologisk kirurgi

ortopedi och traumatologi

handkirurgi

plastikkirurgi

mun- och käkkirurgi

hjärt- och thoraxkirurgi

urologi

blodkärlskirurgi

allmän kirurgi

barnkirurgi

Efter en fullgjord gemensam utbildning skall den specialicerande läkaren ansöka om beslut över den fullgjorda utbildningen

UTBILDNINGSPROGRAMMETS STRUKTUR

Den totala längden av utbildningsprogrammet i kirurgi är 6 år varav minst hälften skall fullgöras utanför universitetssjukhus. Till utbildningsplatser utanför universitetssjukhuset kan anses höra också sådana verksamhetsenheter inom sjuk- och hälsovården som anslutits till universitetssjukhus 1.1.2000 eller senare (Jorv, Pejas, Hesperia, Barnmorskeinstitutets och Maria sjukhus).

Tjänstgöring vid hälsocentral (9 månader)

Gemensam utbildning (2 år 3 månader)

Grunden till kirurgi består av gedigna kunskaper i anatomi, patologisk anatomi och fysiologi. Utbildningen under det gemensamma utbildningsavsnittet skall ge färdigheter att bedöma olika kirurgiska patienters vårdbehov och ge nödvändig akutvård samt utföra enkla kirurgiska ingrepp på olika delområden i kirurgin.

Enligt överenskommelsen har den gemensamma utbildningen samma innehåll på samtliga ovan nämnda specialiseringsområden. Dess syfte är att ge samtliga kirurger på varje specialområde färdighet att arbeta som en jourhavande kirurg på ett sjukhus. Färdigheter i den elektiva verksamheten siktar på diagnostiken och behandling av sådana kirurgiska sjukdomar som är allmänna och inte förutsätter specialkirurgiska kunskaper. Var och en skall ändå behärska indikationerna för specialkirurgiska ingrepp både i jourmässig och elektiv kirurgi.

Forskningsarbete kan godkännas ingå i specialistutbildningen högst 6 månader. Med den programansvarige kan dessutom avtalas om godkännande av 6 månaders utbildning utomlands.

När läkaren anmäler sig till utbildningsprogrammet skall hon/han överlägga med utbildningsprogrammets programansvarige om hur utbildningen genomförs. Utgående från överläggningen upprättas för läkaren under specialistutbildning en personlig utbildningsplan och avtalas om hur planen genomförs inom specialiseringsprogram vid de sjukhus som ingått avtal med Helsingfors universitet. För läkaren som skall specialisera sig utser den programansvarige en ansvarig utbildare (t) och en personlig handledare. Största delen av utbildningen under det gemensamma utbildningsavsnittet sker således vid sjukhus utanför HUCS.

Utbildningen utanför universitetssjukhus fullgörs ofta före den egentliga utbildningsperioden vid universitetssjukhus och härvid väljs läkarna till specialistläkarutbildning av den utomstående platsens utbildare tillsammans med universitetssjukhusets programansvarige i enlighet med principerna för de rekommendationer som specialitäläkarkommittén och EU:s rådgivande kommitté för läkarutbildning (ACMT) har gett.

För varje läkare som skall specialisera sig planeras en gemensam utbildning som har samma innehåll både vad gäller klinisk tjänstgöring och teoretisk utbildning.

Praktisk utbildning (färdigheter) skall förvärfvas inom följande delområden i kirurgin och efter det gemensamma utbildningsavsnittet följande operationer borde behärskas:

– gastroenterologisk kirurgi (6–12 månader)

elektiva åtgärder: vanliga bukhålans öppnings- och tillslutningstekniker, kolecystektomi, vanliga tarmresektioner och bukbetäckningens bräckreparationer, endoskopier inkl. prokto-, rekto- och fiberosigmoideoskopi
jour och traumatologi: laparotomi, appendektomi, akutbehandling av blödningar i gastrointestinalkanalerna, tillslutning av ett sprucket magsår, behandling av tarmobstruktion, akut analkirurgi, enkla intra-abdominala stickskador, principerna för behandling av olika parenkymorganens skador.

– ortopedi och traumatologi (6–12 månader)

elektiva åtgärder: vanligaste muskuloskeletala öppningstekniker, amputation av lår, underben och fot, korrigerande operationer av lindriga fotdeformiteter, hallux- och hammartåkirurgi,

jour och traumatologi: vanligaste interna och externa osteosyntesmetoderna, till exempel vristfrakturer, gipsningsteknik och traktionsbehandling, reposition av luxationer, behandling och primäroperation av muskel- och senskador, primärkorrigerande av patellaluxation (mjukdelsplastik), hjärtlunggräddning och behandling av chock, anläggning av skalltraktion.

– handkirurgi (0–2 månader)

elektiva åtgärder: exstirpation av ganglion, behandling av stenoserande tendovaginit, artrodes av distalfalang av finger

jour och traumatologi: sluten reposition av handfrakturer och leder, behandling av en extensorskada, suturering av tummens kollateralligament, fingeramputation, behandling av handinfektioner

– plastikkirurgi (0–6 månader)

elektiva åtgärder: vanligaste hudtumöroperationer, lokala hudlambåer, små brännskadeoperationer

jour och traumatologi: revision och suturering av sår, akutbehandling av ansiktsskador och flervävnadsskador, total och partiell hudtransplantation, akut behandling av brännskadepatient

– mun- och käkkirurgi (0–6 månader)

behandling av käkledsluxation, diagnostik och akutbehandling av frakturer, behandling av tandinflammation, excision av abscesser

– hjärt- och thoraxkirurgi (2–6 månader)

elektiva åtgärder: thorakotomi

jour och traumatologi: anläggning och avlägsnande av pleuradren (behandling av pneumothorax), behandling av hjärttamponad, akut thorakotomi och tillslutning av den (suturering av enkelt hjärtsår), behandlingsprinciperna för en thoraxskada

– urologi (2–6 månader)

elektiva åtgärder: uretrocystoskopi, circumcission, frenuloplastik, kirurgisk behandling av hydrocelen, enkel orkiektomi

jouråtgärder: katetrisering av urinblåsa, punktionscystostomi, öppen cystostomi, behandling av en testistorsion, konservativ behandling av priapism, suturering av blåsp perforation

– blodkärlskirurgi (2–6 månader)

elektiva åtgärder: enkel venkirurgi, biopsi av temporalarterit

jour och traumatologi: akutbehandling av extremitetsischemi, diagnos och akutbehandling av blodkärlsskada, revision och suturering av artär, tromboemboliktomi

– barnkirurgi (2–4 mån)

elektiva åtgärder: vanligaste bräck hos barn i skolåldern, hydrocele

jour och traumatologi: akut buk hos barn i skolåldern, testistorsion, behandling av barns benfrakturer och ledsador

– dessutom

dränering av sår och behandling av abscess, trakeostomi, bröstkörtelkirurgi; lokal biopsi, extirpation av segment, extirpation av bröst, evakuering av armhåla, behandling av enkla skallskador, behandling av epiduralhematom

De kirurgiska specialområdena förutsätter att läkare under specialistutbildning besitter vid sidan om teoretiska kunskaper och färdigheter även en förmåga till snabba avgöranden och förmåga att utgående från logiska slutledningar fatta rätta beslut i akuta situationer. Ofta kräver sjukhusjouren också god fysisk kondition och på många områden fortsätter jourplikten ända till pensionsåldern. Kirurgi är ändå inte bara operationer, alternativ och risker skall noggrant klarläggas för patienterna och en bra kirurg äger också goda sociala och kommunikativa färdigheter.

Utbildning på arbetsplatsen

Det praktiska arbetet kompletteras av regelbunden handledd utbildning på arbetsplatsen med syftet att fördjupa kunskaperna inom specialområdet. Utbildning på arbetsplatsen omfattar 2–5 timmar i veckan.

Muntligt förhör

I anslutning till den gemensamma utbildningen i kirurgi ordnas ett muntligt förhör som skall avläggas innan man anhåller om godkänd gemensam utbildning. Litteraturen för den gemensamma utbildningen i kirurgi är densamma som litteraturen för allmän kirurgi, s. ww

Tidpunkterna för förhöret finns på adress <http://www.med.helsinki.fi/erikoislaakari>

Utbildningssjukhusen och utbildarna: <http://www.med.helsinki.fi/erikoislaakari>

Differentierad utbildning (3 år)

Se beskrivningen av utbildningsprogrammet för specialområdet.

Teoretisk kursformad utbildning (gemensam utbildning 60 timmar + differentierad utbildning)

Minimitiden för den teoretiska utbildningen under det gemensamma utbildningsavsnittet är 60 timmar. Goda kunskaper skall förvärfvas åtminstone i följande ämnen: kirurgisk anatomi och fysiologi; uppkomstmekanismer, metaboliskt svar och behandlingsprinciper vid vävnadsskador; blödning och chock; aseptik, kirurgiska patienters infektioner och antibiotika; koagulation och trombos; hjärtlungräddning; preoperativ vård och bedömning av operabilitet; vätskebehandling och kost; postoperativ vård och komplikationer; akut buk; traumatologiska behandlingsprinciper, ben-, muskel-, sen- och nervskador, intraabdominala organ, thorakala och intrathorakala organ samt skall- och hjärnskador; multipla skador; termiska skador; handlingsprinciper vid katastrofer; principerna för cancerbehandling; principerna för allmän anestesi, regionalanestesier och enkla ledningsanestesier; kirurgi och samhälle, sjukdomsspektra, preventivmetoder, rehabilitering och kostnadseffektivitet

Utbildning för uppgiften som närmaste chef (30 studiepoäng)

Utbildningsstommen utgörs av en ledningsportfolio i vilken upptecknas personliga mål, egna observationer på arbetsplatsen inklusive diskussion, anteckningar om möten med handledarna, insamlad respons samt uppgifter och studieprestationer i enlighet med utbildningsprogrammet. Administrativ utbildning som hör till primärvårdens tilläggsutbildning räknas till godo i utbildningen. Till utbildningen hör också undervisning i skriftlig framställning, övning och godkänd prestation.

Till utbildningen hör ytterligare för alla specialområden gemensamma tre tvådagars närundervisningsperioder och minst två närundervisningsdagar (eller 4 eftermiddagar) för varje specialområde (tot. 10 sp), utarbetande av självständiga utvecklingsuppgifter och en litteraturdel. Utbildningen kan fullgöras under 2–6 år.

10 närundervisningsdagar = 10 sp	Utvecklingsuppgifter 10 sp	Litteraturuppgifter 5 sp	Portfolio 5 sp
---	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------------

Mera information: www.med.helsinki.fi/erikoislaakari/johtamiskoulutus ja <http://blogs.helsinki.fi/lahijohantajakoulutus>.

Uppföljning av inlärningsprocessen och utvärderingsredskap

Framskridandet av den gemensamma utbildningen för olika delområden i kirurgi uppföljs med hjälp av en loggbok. Uppföljningen av inlärningsprocessen baserar sig på en utvecklingsmapp (portfolio, pofo) och loggbok som förs av läkaren under specialutbildning. Hon/han deltar i utvecklandet och utvärderingen av hur den egna inläringen och utbildningen fungerar. Såsom framgår ovan består kirurgin i det gemensamma avsnittet av flera delenheter och för läkaren under specialutbildning är det fördelaktigt att för varje delenhet uppställa skilda inlärningsmål och i slutet av perioden utvärdera om de uppställda målen nåtts.